T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017/624
KARAR NO : 2017/697
KARAR TR : 27.11.2017

ÖZET: Yol kotunun yükseltilmiş olması nedeniyle oluştuğu önesürülen zararın tazmini istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Genel Müdürlüğü (TEİAŞ)
Vekili : Av. S.A.
Davalı : Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. A.K.

O L A Y: Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından Ankara İli, Etimesgut İlçesi, Bağlıca Mahallesinde bulunan Bağlıca Bulvarı tesis çalışmaları kapsamında; Bağlıca Bulvarı, Çambayırı Caddesi ve Karatuz Caddelerinin yapımı esnasında yol kotunun yükseltilmiş olması nedeniyle, müvekkiline ait 154 KV Akköprü-Sincan, Balgat-Sincan Enerji İletim Hattının 49-50-51 nolu direkleri ile 154 KV Ümitköy-Sincan 1,2 Enerji İletim Hattının 44-45-46 nolu direklerine ait güvenlik mesafelerinin ihlal edildiğini, Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliğinde öngörülen emniyet mesafelerinin ihlal edilmesi, bu durumun da can ve mal güvenliği açısından tehlike arz etmesi nedeniyle işin aciliyetine binaen ihlalin teşekküllerince giderildiğini ve müvekkili kurumun bu işlem için 511.755,20 TL harcama yapmak zorunda kaldığını iş bu maddi zararın (her bir ödemenin, ödeme tarihlerinden itibaren işleyecek değişken oranlardaki Merkez Bankasına kısa vadeli avanslar için uyguladığı avans faizi ile birlikte) davalı belediyeden tahsiliyle müvekkili kuruma ödenmesini, Ankara 21. Asliye Hukuk mahkemesinin 2013/50 D.İş dosyası için yapılan 964,65 TL tespit giderinin, ödeme tarihlerinden itibaren işleyecek değişken oranlardaki yasal faizi ile birlikte davalı belediyeden tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA BATI 4. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ 14.4.2015 gün ve E:2014/352, K:2015/117 sayı ile, davacı kurum, davalı idarenin Bağlıca Bulvarı yol yapımı sırasında yol kotunu yükselttiğinden güvenlik ihlali oluşması nedeniyle işin aciliyetini de dikkate alarak, elektrik direklerini uygun emniyet mesafelerine çekmek ve usulüne uygun hale getirmek amacıyla yaptığı masrafların davalıdan tahsilini isteyerek, dolayısıyla herhangi bir haksız eylem değil, uygulanan plan ve projenin yol açtığı idari bir eylem neticesi oluşan istirdat davası söz konusu olduğundan idari yargının görevli olması nedeniyle, davanın, İdarenin hizmet kusurundan doğan zararın tazminine ilişkin olduğu anlaşıldığından, bu tür davalara bakma görevinin İdare Mahkemelerinin görevinde olduğundan, HMK nun 114/1-d ve 115/2 maddeleri gereğince, dava dilekçesinin görev yönünden reddi suretiyle mahkemelerinin görevsizliğine, bu suretle davanın görevsizlik sebebi ile usûlden reddine karar vermiş, bu karar davacı vekilince temyiz edilmiştir.

Yargıtay 4. Hukuk Dairesi: 23.3.2016 gün ve E:2016/1057, K:2016/3811 sayı ile, dosyadaki yazılara, kararın dayandığı kanıtlarla yasaya uygun gerektirici nedenlere göre yerinde görülmeyen bütün temyiz itirazlarının reddiyle usul ve yasaya uygun olan hükmün onanmasına karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 11. İDARE MAHKEMESİ 6.6.2017 gün ve E:2016/2116 sayı ile, davanın, idarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak kurulmuş bir işleme karşı ya da bu nitelikteki işlem ve eyleminden doğan zararların tazminine yönelik olarak 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1. maddesinde belirtilen dava türlerinden olmadığı anlaşıldığından, müdahalenin men'i (el atmanın önlenmesi), müdahaleyi oluşturan kısımların kal'i ile yıkıntıların kaldırılması temelinden kaynaklanan ve bunların doğal sonucu olan tazminat istemine ilişkin davanın adli yargı düzeninde yer alan bir dava türü olması nedenleriyle uyuşmazlığın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varıldığı gerekçesiyle mahkemelerinin görevsizliğine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyiş Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 27.11.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının

Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı Teşekküle ait 154 KV Akköprü -Sincan, Balgat-Sincan Enerji İletim Hattının 49-50 -51 nolu direkleri ile 154 KY Ümitköy- Sincan 1,2 Enerji İletim Hattının 44-45-46 no'lu direklerine ait güvenlik mesafelerinin, Ankara Büyükşehir Belediyesi Etimesgut İlçesi, Bağlıca Mahallesinde bulunan Bağlıca Bulvarı, Çambayır Caddesi ve Karatuz caddelerinin yapımı esnasında yol kotunun yükseltilmiş olması nedeniyle, Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliğinde öngörülen emniyet mesafelerini ihlal etmesi, bu durumun da can ve mal güvenliği açısından tehlike arz etmesi nedeniyle işin aciliyetine binaen ihlalin Teşekküllerince giderilmesi sonucu oluştuğu ileri sürülen 511.755,20-TL'lik maddi zararın her bir ödemenin, ödeme tarihlerinden itibaren işleyecek değişken oranlardaki Merkez Bankasının kısa vadeli avanslar için uyguladığı avans faizi ile birlikte davalı belediyeden tahsiliyle davacı kuruma verilmesine, Ankara 21. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2013/50 D.İş dosyası için yapmış oldukları 964,65-TL tespit giderinin, ödeme tarihlerinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı Belediyeden alınarak davacı Kurum'a verilmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, Ankara İli, Etimesgut İlçesi, Bağlıca Mahallesinde bulunan Bağlıca Bulvarı tesis çalışmaları kapsamında Bağlıca Bulvarı, Çambayır Caddesi ve Karatuz Caddelerinin yapımı esnasında 154 KV Akköprü-Sincan, Balgat-Sincan Enerji İletim Hattının 49-50-51 no'lu direkleri ile 154 KV Ümitköy-Sincan l,2 Enerji İletim Hattının 44-45-46 no'lu direklerine ait güvenlik mesafelerinin ihlal edildiği, direklerin yükseltilmesi yada yol kotunun düşürülmesi ile ihlallerin bertarafının istendiği, ancak davalı Belediyece ihlallerin bertarafi için her hangi bir girişimde bulunulmadığı; Ankara 21. Asliye Hukuk Mahkemesinde 2013/50 Değişik İş Esaslı dosya ile mevcut durumun belirlenmesine yönelik tespit davası açıldığı, buna bağlı bilirkişi raporu alındığı ve akabinde TEİAŞ Genel Müdürlüğünce ihlallerin bertarafi için olur alındığı, ardından direklerin deplase işlemlerinin ihale edilerek güvenli emniyet mesafelerinin sağlandığı; buna göre; Kamu İhale Kurumu ilan bedeli: 800,00TL+144,00TL KDV Toplam 944,00TL., Yerel Gazete ilan bedeli: 1.424,00TL+256.32TL KDV Toplam 1680,32TL., Bir Nolu Hakediş Ödemesi: 371.960,00TL + 66.952,80TL KDV Toplam 425.522,24TL., Kesin Hesap Hakediş Ödemesi: 31.616,50TL + 5.690,97TL KDV Toplam 36.169,28TL., Plan, Proje, Kontrollük, Geçici Kabul masrafları 27.890,34TL + 5.020,27TL KDV Toplam 32.910,61TL. olmak üzere toplam 466.601,45TL + 78.064,36TL KDV Genel Toplam 544.665,81TL'nin TEİAŞ Grup Müdürlüğü veznesine yada Ziraat Bankası Necatibey Şubesi nezdindeki, Grup Müdürlüğü hesabına 15 gün (Onbeş) içinde yatırılması; aksi takdirde davalı belediyeye karşı hukuksal yollara başvurulacağı yönünde davacı teşekkül tarafından davalı idareye başvuruda bulunulduğu anlaşılmıştır.

Davacı Şirketin elektrik direkleri altına isabet eden taşınmazlarda 221(Amme Hükmi Şahısları Veya Müesseseleri Tarafından Fiilen Amme Hizmetlerine Tahsis Edilmiş Gayrimenkuller Hakkında Kanun) sayılı ve 2942 sayılı Kanun hükümleri uyarınca idari irtifak hakkı bulunmaktadır.

İdari irtifak hakları idarenin kamu yararına özel mülkiyete ait taşınmazlar üzerinde tesis ettiği yükümlülüklerdir. Bu nedenle sözü edilen yerler, kamu emlaki niteliği taşımaktadır.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 30. maddesinde kamu tüzel kişilerinin ve kurumlarının sahip oldukları taşınmaz mal, kaynak veya irtifak haklarının diğer bir kamu tüzel kişisi veya kurumu tarafından kamulaştırılamayacağı; taşınmaz mala, kaynak veya irtifak hakkına ihtiyacı olan idarenin ödeyeceği bedeli de belirtmek suretiyle mal sahibi idareye yazılı olarak başvuracağı, olumsuz yanıt aldığında konunun Danıştay İdari dairesince incelenerek kesin olarak karara bağlanacağı, bedelde anlaşmazlık doğduğu takdirde uyuşmazlığın 3533 sayılı Kanun hükümlerine gitmeksizin yetkili asliye hukuk mahkemesinde çözümleneceği belirtilmektedir.

Davalı belediyenin, TEİAŞ'ın idari irtifak hakkına sahip olduğu alanda yol yapımına girişmeden önce bu maddede öngörülmüş bulunan ve bu uyuşmazlıkta idari nitelikte tek çözüm şekli olan başvuruyu yapmadan başka bir deyişle Kanunda öngörülen usul ve esaslara uygun şekilde tasarrufta bulunmadan, davacı kurumun ayni hakkına vaki müdahalesinin haksız fiil niteliğinde bir el atma olduğunun kabulü gerekmektedir. Hal böyle olunca, bu haksız ve kanunsuz el atmayı; "İdari İşlem" ya da "İdari Eylem" sayma olanağı yoktur. Bu müdahalenin, bir kamu hizmetinin ifası nedeniyle yapılmış olması; tarafların kamu kurumu olmaları, yapılan işe bir idari eylem niteliğini kazandırmaz.

6098 sayılı Borçlar Kanununun 49. ve müteakip maddelerinde haksız fiilden doğan davalar, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunun 683. maddesinde ise el atmanın önlenmesi davaları düzenlenmiştir. Bu tür davaların adli yargı düzeninde yer aldığı tartışmasızdır.

Öte yandan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinde, idari dava türleri: a)İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, b)İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c)Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmıştır.

Diğer yandan, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin kararları gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında ve karayolları dışındaki alanlarda kamuya açık alanlarda, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla karayolu kenarına yapılan çalışmalar nedeniyle meydana geldiği önesürülen zararın tazmini istemiyle açılan bu

davanın da sorumluluk davası olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu durumda açılan davanın, idarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak kurulmuş bir işleme karşı ya da bu nitelikteki işlem ve eyleminden doğan zararların tazminine yönelik olarak 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1. maddesinde belirtilen dava türlerinden olmadığı anlaşıldığından, müdahalenin men'i (el atmanın önlenmesi), müdahaleyi oluşturan kısımların kal'i ile yıkıntıların kaldırılması temelinden kaynaklanan ve bunların doğal sonucu olan tazminat istemine ilişkin davanın adli yargı düzeninde yer alan bir dava türü olması nedenleriyle uyuşmazlığın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı görevli olduğundan, Ankara 11. İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile, Ankara Batı 4. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 14.4.2015 gün ve E:2014/352, K:2015/117 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 11. İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile, Ankara Batı 4. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 14.4.2015 gün ve E:2014/352, K:2015/117 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 27.11.2017 gününde Üye Turgay Tuncay VARLI'nın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Şükrü	Mehmet	Ahmet Tevfik
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	ERGİNBAY

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Turgay Tuncay
ÖĞÜŞ	AYDIN	VARLI

KARŞI OY

Davalı idarenin yol yapımı sırasında yol kotunu yükseltmesi nedeniyle elektrik direklerini tekrar güvenli mesafelere çekmek ve usulüne uygun hale getirmek amacıyla davacı tarafından yapılan masrafların tazmini istemiyle açılan davanın; idarenin eylemi sonucu oluştuğu ileri sürülen zararın tazmini istemiyle açılan bir tazminat davası olduğu, görüm ve çözümünün idari yargıya ait olduğu görüşüyle karara karşıyım. 27.11.2017

Üye
Turgay Tuncay VARLI